

دانشگاه فرهنگیان

پردیس شهید بنت الهدی صدر کردستان

دکتر مهر محمدی:

معلم باید به مثابه مربی عمل کند

دوره فرهنگی ویژه مهارت آموزان ماده ۲۸ با حضور سرپرست و معاون فرهنگی دانشگاه فرهنگیان برگزار شد.

موجودی متفاوت نسبت به زمان پیش از دریافت تجربه و تعامل ساخته و تغییراتی در او ایجاد کرده است نشان می‌دهد که کار تربیتی صورت گرفته است. وی کار معلمی را همان کار تربیتی و آن را نیز یک کار هویتی برشمرد و ادامه داد: باید این اصل برای تمام حوزه‌های یادگیری برقرار باشد و اگر نباشد معلم به مثابه مربی عمل نکرده و نتوانسته است شخصیت و شاکله‌ای را که باید متربی از آن برخوردار باشد در سایه تعاملات شکل دهد و تعاملات صورت گرفته زودگذر و با اثری فرار و از بین رفته است. دکتر مهر محمدی، دانشگاه فرهنگیان را منادی تحول و تربیت به دست دانش‌آموختگان خود دانست و خطاب به مهارت‌آموزان ماده ۲۸ افزود: باید چرخه معیوب و نارکارآمد یادگیری و تربیت به دست شما و دانشجو معلمان اصلاح شود. وی با اشاره به کاستی‌ها و نگرانی از خلل‌هایی که ممکن است اولین ورودی‌های این شیوه تجربه کرده باشند،

تأثیرش سطحی و گذراست. دکتر مهر محمدی با تعبیر «معلم به مثابه مربی» افزود: انتظار ما از معلمان، به عنوان عاملان تحول و تعالی، می‌تواند در همین تعبیر خلاصه شود و عصاره آن همین است. کنش‌های معلمان بایستی به گونه‌ای طراحی شود که تأثیرات تربیتی بر مخاطبان بگذارد. وی تأثیرات تربیتی را عبارت از اثر درونی، عمیق و ماندگار بر هویت مخاطبان دانست و تصریح کرد: معلمان باید در کنش‌های آموزشی خود در هر عرصه‌ای از ساحت‌های آموزشی، اعم از علمی، اخلاقی، تربیت بدنی، و... رخنه هویتی در مخاطب را هدف قرار دهند و در سایه آموزش، در مخاطب تغییر و تکانی هویتی ایجاد کنند. سرپرست دانشگاه فرهنگیان بایان اینکه آموزش زمانی مؤثر است که تکانی هویتی به فرد وارد کند تا شخصیتی متفاوت برای او رقم بزند گفت: اگر فرد احساس کند که تجربه و آموزش دریافت شده، از او عنصر و

مراسم افتتاحیه دوره فرهنگی ویژه مهارت آموزان ماده ۲۸ با عنوان «ارتقاء نقش تربیتی و اجتماعی معلم» با حضور سرپرست و معاون فرهنگی دانشگاه فرهنگیان و مدیر امور پردیس‌های تهران در پردیس نسیمه برگزار شد. در این مراسم، دکتر محمود مهر محمدی سرپرست دانشگاه فرهنگیان، حرفه معلمی را فرصتی از جانب خداوند برشمرد و خطاب به مهارت آموزان گفت: امید است شما با برخورداری از شایستگی و کفایت‌های لازم، نماینده معلمان مورد انتظار نظام اسلامی در دستگاه تعلیم و تربیت کشور باشید. وی با طرح این پرسش که «چگونه معلم می‌تواند از یک تعلیم‌دهنده صرف به یک تربیت‌کننده تبدیل شود» گفت: تربیت‌کننده معلمی است که تأثیراتی عمیق، پایدار، درونی و ماندگار در وجود مخاطب خود، یعنی متربی به جامی گذارد. در صورتی که معلم صرفاً تعلیم‌دهنده،

عشق و علاقه شرط اصلی ورود به حرفه معلمی است

دکتر عزیزا... تاجیک اسمعیلی قائم مقام دانشگاه فرهنگیان در اختتامیه برنامه فرهنگی ارتقای نقش تربیتی و اجتماعی معلم ویژه مهارت آموزان آزمون استخدامی ماده ۲۸ دانشگاه فرهنگیان با بیان اینکه کشورهای پیشرفته نگاهی ویژه به تربیت معلم دارند، گفت: عشق و علاقه شرط اصلی ورود به حرفه معلمی است.

وی همچنین اظهار داشت: کشورهای پیشرفته از لحاظ علمی، اقتصادی و فرهنگی، دانشگاه‌های تربیت معلم بسیار قوی دارند، به عنوان نمونه در کشور آلمان فرآیند جذب و تربیت معلم بسیار سخت است. وی به بیان برخی از مدل‌های جذب معلم در ایران و نقاط مثبت و منفی آن اشاره کرد و افزود: معلمی مسئولیتی سنگین است و فردی که وارد این حرفه می‌شود باید با عشق وارد کلاس درس شود در غیر این صورت هم خود و هم دانش آموزان دچار ضرر می‌شوند. دکتر تاجیک اسمعیلی ادامه داد: ماده کار معلم انسان است و باید برای این شغل شاکر خداوند بود، زیرا معلمان با روح، روان، فکر و ذهن متعالی ارتباط دارند.

دکتر حمیدرضا کفاش:

معلمان محبوب و عزیز در بین دانش آموزان تأثیر گذارترند

دکتر حمیدرضا کفاش معاون پرورشی و فرهنگی وزیر آموزش و پرورش نیز در این مراسم با بیان اینکه تمام رفتار، کردار، حرکات و شخصیت معلم در کلاس درس نقش تربیتی مثبت و منفی دارد، اظهار داشت: هر چه معلم در بین دانش آموزان محبوب‌تر و عزیزتر باشد، تأثیر گذاری وی بیشتر است. وی با اشاره به ساحت‌های ۶ گانه تربیتی که درسند تحول بنیادین آموزش و پرورش عنوان شده است، گفت: شهید مطهری و مرحوم شریعتی قبل از انقلاب مطالبی پیرامون تربیت چند ساحتی و آفات تربیت تک ساحتی بیان داشته‌اند و در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر تربیت متوازن و چند ساحتی به عنوان خروجی آموزش و پرورش تأکید شده است. کفاش به معرفی ساحت‌های تربیتی پرداخت و افزود: تربیت دینی و اخلاقی - تربیت سیاسی و اجتماعی - تربیت زیستی و بدنی - تربیت هنری و زیباشناختی - تربیت اقتصادی و حرفه‌ای و تربیت علمی و فناوری، ساحت‌های ۶ گانه است که در برنامه‌های درسی و غیر درسی ارائه شده است.

معاون پرورشی و فرهنگی وزیر آموزش و پرورش با بیان اینکه باید نوع نگاه به ساحت‌های تربیتی متوازن باشد، تصریح کرد: پرداختن بیش از حد و یا نادیده گرفتن یکی از ساحت‌ها مشکلاتی را ایجاد می‌کند و باید انسان‌هایی تربیت شوند که ابعاد مختلف شخصیتی همچون علم، ایمان، روابط اجتماعی و سیاسی، نگاه زیباشناسی و ... در آن‌ها شکل گرفته باشد.

وی ادامه داد: نقش‌های تربیتی تقسیم‌بندی ندارد و تمام رفتار و سکنت و شخصیت معلمان تأثیرات منفی و مثبت در دانش آموزان دارد و البته باید بر باور نقش تربیتی و فرهنگی دیگران نیز احترام و برای جلوگیری از منیت و خودمحوری باور داشت.

شایان ذکر است، برنامه فرهنگی ارتقاء نقش تربیتی و اجتماعی معلم ویژه مهارت آموزان پسر استان تهران، از ۱۰ لغایت ۱۳ مرداد ماه با برگزاری کارگاه‌های متنوع آموزشی و فرهنگی، در پردیس‌های نسیمیه و شهید مفتاح تهران برگزار شد.

ضمن ابراز امیدواری خطاب به آنان گفت: با توجه به فرصتی که برای بر تن کردن ردای معلمی در اختیار شما قرار داده شده با انگیزه‌های درونی و داشته‌های خود این کاستی‌ها را جبران و معلمانی از جنس آنچه باید و شایسته است باشید.

معلم حقیقی بر قلب و شخصیت

دانش آموز بیش از ذهن او تأثیر می‌گذارد

دکتر علیرضا صادق زاده معاون فرهنگی دانشگاه فرهنگیان نیز در این مراسم با بیان اینکه شغل معلمی حرفه‌ای مقدس با مسئولیت سنگین انسان سازی است افزود: معلمی حرفه‌ای است که با انسان سر و کار دارد و شخصیت وی را متحول می‌کند.

دکتر صادق زاده ضمن تبریک انتخاب حرفه معلمی به مهارت آموزان به عنوان انتخابی شایسته و خطیر در دوران زندگی، در راستای تداوم کمال شخصیت خود، خاطر نشان کرد: معلمی، هویتی حرفه‌ای، علاوه بر هویت‌های دینی و اخلاقی کسب شده در دوران زندگی است.

وی معلم حقیقی و شایسته را معلمی دانست که بیش از تأکید بر ذهن مخاطب بر قلب و شخصیت مربی تأثیر گذار است و گفت: تنها با داشتن سواد تخصصی، علمی و یادگیری روش‌های تدریس، نمی‌توان معلم خوبی بود.

معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه، ادامه داد: وجود الگوهایی از معلمان شایسته در دوران تحصیل، که عشق، محبت و خیرخواهی بی قید و شرط را به شما آموختند می‌تواند از دلایل مهم انتخاب حرفه معلمی با وجود نیاز به از خودگذشتگی و تحمل سختی‌ها، باشد.

وی دوره‌های فرهنگی را فرصتی برای ارتقای نقش تربیتی و اجتماعی معلمان برشمرد که نیازمند تأمل و تجربه اندوزی است و باید به دست مهارت آموزان به بار نشیند.

حجت الاسلام صادق زاده با اشاره به ماندگاری اخلاق و رفتار معلمان در ذهن دانش آموزان تصریح کرد: این دوره کمک می‌کند تا بدانیم چگونه در ضمن آموزش تخصصی و رسمی خود می‌توان آموزش خردورزی، نظم و نگاه آیه‌ای به عالم داشت و ارزش‌ها را به دانش آموزان منتقل کرد.

وی با بیان اینکه هدف این دوره مواجه کردن مهارت آموزان با مسائل تربیتی و ایجاد سؤال در ذهن آنان و ارائه راهکار برای آن مسائل است از مهارت آموزان خواست تا در طول دوران زندگی حرفه‌ای خود، در مفهوم معلم به مثابه مربی تأمل کنند و عمیق‌تر از فعالیت‌های روزانه، با این مفهوم معلمی زندگی کنند.

این مراسم در روز یکشنبه ۱۷ مردادماه امسال در پردیس نسیمیه برگزار شد.

دانشجویان مرکز شرافت:

تغییر نگاه به معلم

وظیفه آموزش و پرورش است

گزارشگر: سمانه آزاد
عکاس: رضا بهرامی

از اول سال تحصیلی ۹۵-۹۶ نخستین ورودی‌های دانشگاه فرهنگیان به عنوان معلم کار رسمی خود را آغاز کردند. مرکز شرافت یکی از مراکز وابسته به پردیس نسیمیه تهران با ۱۳۰۶ دانشجویست که در رشته‌هایی از جمله علوم پایه، آموزش ابتدایی، ارتباط تصویری و آموزش کودکان استثنایی تحصیل می‌کنند. در بازدید از این مرکز، ما با چند تن از دانشجویان گفت‌وگو کردیم و از آن‌ها پرسیدیم چرا دانشگاه فرهنگیان را انتخاب کرده‌اند، ارزیابی‌شان از وضعیت علمی و آموزشی دانشگاه چیست؟ دانشگاه تا چه حد توانسته است آن‌ها را برای ورود به مدرسه و کلاس آماده کند؟ و... اگر چه زمان زیادی از این گفت‌وگو به بیان مشکلات دانشگاه و دانشجویان گذشت اما آنچه واضح است زنده بودن شوق معلمی و انتقال تجربه و دانش دردانشجویان است. دانشجویانی که پخته‌تر از هم سن و سالان خود بودند و آنچه طلب می‌کردند بیش از هر چیز اعتماد و احترام بود.

حسنى: من وقتى از
سر کلاس به خانه
برمى گردهم بايد
خسته‌تر از آن پدر
و مادر کارگر باشم
که به اميد موفقيت
فرزندشان تلاش
مى‌کنند. پس اگر در
تدريس کم و کسرى
باشد خيانت کرده‌ام

مریم حسنى
ترم هفت
دبيرى زيست‌شناسى

برنامه‌ريزى دقيق الان که ترم هفتم هستيم در رشته هنر فقط دو کارورزى را گذرانده‌ايم. از طرفى هم تا چهار کارورزى تمام نشود نمى‌توانيم به عنوان معلم وارد مدرسه شويم. مشکلات گروه هنر بيشتر از گروه‌هاى ديگر است. ما درس‌هاى را که يک معلم بايد با آن‌ها آشنا باشد، مثل روان‌شناسى و فنون معلمى، هنوز نگذرانده‌ايم. اين دو کارورزى را هم با پيگيرى‌هاى استادان خودمان توانستيم بگذرانيم.

◀ **کارورزى تا چه حدى توانسته به شما در تدريس کمک کند؟**

ياورى: بار علمى ما خوب است اما از لحاظ عملى تجربه نداريم. کارورزى چندان در اين زمينه به من کمک نکرده است.

حسنى: اما به من کمک کرده است. مدتى پيش هميشى برگزار شد و ما دستاوردهايمان در کارورزى را ارائه داديم. اما هر دانشجو فقط سه دقيقه فرصت داشت. درحالى‌که بايد زمانى اختصاص داده مى‌شد تا هر گروه مشکلاتش در کارورزى را بيان کند.

خرمى: سطح علمى رشته هنر در اين دانشگاه خيلى پايين است. وقتى براى کارورزى به مدارس مى‌رويم مى‌بينيم سطح دانش آموزان از

◀ **با توجه به اينکه شما نخستين ورودى‌هاى اين دانشگاه هستيد، وضعيت دانشگاه را چگونه ارزيابى مى‌کنيد؟**

حسنى: ما در آموزش و پرورش بايد هم تعليم و هم تربيت را مدنظر داشته باشيم. به همين دليل معلم بايد در همه جنبه‌ها توانمند باشد تا در کلاس اثرگذار باشد. اگر بخواهيم از لحاظ آموزشى دانشگاه را بررسى کنيم، درس‌هاى تخصصى خيلى خوب هستند و استادان بار علمى خوبى دارند.

ياورى: در درس‌هاى تخصصى استادان خوبى داريم اما در درس‌هاى تربيتى و عمومى کمى نارضائيتى وجود دارد. از استادان کارورزى هم بعضى خوب و برخى متوسط هستند.

خرمى: وضعيت رشته هنر با ديگر رشته‌ها متفاوت است. گويا دانشگاه فرهنگيان هنر را قبول ندارد. حتى آن‌قدر برنامه‌ريزى وجود نداشت که ما درس‌ها را از اول و ابتدا ياد بگيريم. درواقع مى‌توان گفت ما مباحث را از آخر به اول آموزشديديم.

◀ **يعنى برنامه‌ريزى براى ارائه واحدها و درس‌ها وجود ندارد؟**

حسنى: اين عدم برنامه‌ريزى به حدى است که من با وجود آن‌که ترم هفتم هستم اما هنوز نمى‌دانم بايد چند واحد ديگر بگذرانم و کى قرار است فارغ‌التحصيل شوم. اولين ورودى‌هاى اين دانشگاه هستيم و به دليل عدم برنامه‌ريزى هر ترم يک فشار روانى به ما وارد مى‌شود. مثلاً يک بار گفتند قرار است لغو تعهد شويم! سپس لغو تعهد منتفى شد و اعلام کردند بايد ۴۵ درصد از حقوق خود را براى خوابگاه و غذا برگردانيد.

ياورى: من هم ترم آخر هستم ولى هنوز ۲۶ واحد پاس نکرده‌ام. با وجود اينکه هميشه سعى کرده‌ام معدلم بالای ۱۷ باشد تا بتوانم واحدهاى بيشترى را بگذرانم اما در نهايت عقب افتادم. دليلش هم اين بود که مرکز ما يکى از قوانين را اشتباه متوجه شده بود. در هر ترم بايد پنج واحد از درس‌هاى تخصصى را مى‌گذرانديم اما مرکز اشتباهى فقط پنج واحد در ترم -چه عمومى و چه تخصصى- ارائه مى‌داد. بنابر اين برنامه خيلى محدود بود و ما عقب مانديم.

خرمى: ما بايد در چهار ترم کارورزى مى‌گذرانديم. اما به دليل همان عدم

خرمی: شاید تنها انگیزه‌ای که باعث می‌شود ذوق حضور در کلاس را داشته باشم رشته تحصیلی‌ام است که واقعاً دوستش دارم و می‌خواهم هر چه زودتر تمام تجربه‌های خود و شور و اشتیاقم را با دیگران تقسیم کنم

مؤده خرمی
ترم هفت
رشته ارتباط تصویری

ما خیلی بالاتر است. این یعنی دانشگاه نتوانسته ما را به مرحله‌ای برساند که حداقل هم سطح دانش آموزان باشیم.

❖ فکر می‌کنید استادانی که در دانشگاه فرهنگیان تدریس می‌کنند باید چه ویژگی‌هایی داشته باشند؟

خرمی: استادان ما باید انگیزه یادگیری و آموزش را در ما به وجود بیاورند. همچنین طوری به ما آموزش دهند که بتوانیم مباحث را به دیگران منتقل کنیم. اما من حس می‌کنم در دانشگاه ما رقابت و نمره خیلی اهمیت پیدا کرده است. برای کسی مهم نیست که درس را چگونه یاد می‌گیرد. از سوی دیگر میان استادان یک گروه درباره یک موضوع هماهنگی علمی وجود ندارد. هر کدام از استادان برای خودشان فکر و ایده متفاوت درباره یک مسئله واحد دارند.

حسنی: ما درس‌ها را یاد می‌گیریم ولی این کافی نیست. استادان باید طوری آموزش دهند که ما بتوانیم آن مباحث را آموزش هم بدهیم. البته درس‌های مربوط به روش تدریس یا همان کارورزی در این زمینه به من خیلی کمک کرده است اگرچه مشکلاتی هم داشت. مثلاً گاهی مدارس ما را نمی‌پذیرفتند. یا حتی دانشجویان را به دفتر دبیران راه نمی‌دادند.

یاوری: یکی از درس‌های ما «بررسی متون

دبیرستان» است که درس به درس کتاب را بررسی می‌کردیم. تدریس توسط دانشجویان صورت می‌گرفت و استاد ایرادهای ما را برطرف می‌کرد. در آن درس بود که آموزش را یاد گرفتیم.

❖ امکانات دانشگاه برای شما چگونه است؟

حسنی: در ترم‌های اول که ما به آزمایشگاه نیاز داشتیم، آزمایشگاه‌ها مجهز نبودند. گاهی حتی استادان از جاهای دیگری که تدریس می‌کردند وسایلی را می‌آوردند که ما هم استفاده کنیم. بعد از آنکه آزمایشگاه تجهیز شد دیگر ما دروس آزمایشگاهی نداشتیم. مدرسی که من برای کارورزی می‌رفتم آزمایشگاه‌های مجهزی داشتند و دانش‌آموزان می‌توانستند با وسایل کار کنند، در حالیکه خودم نمی‌توانستم.

❖ عمده مشکلاتی که در دانشگاه با آن رو به

رو هستید چیست؟

حسنی: من سه ترم از خوابگاه استفاده کردم که وضعیت خوبی نداشت البته از نظر ایمنی خوب بود؛ اما از لحاظ غذا کیفیت اصلاً خوب نبود. در کتابخانه جایی برای مطالعه نیست. نمازخانه، هم حکم خوابگاه را دارد و هم حکم کتابخانه را و.... یکی دیگر از مشکلات عدم اعتماد مسئولان به دانشجویان است. وقتی در خوابگاه بودیم باید برای هر نیم ساعتی که می‌خواستیم بیرون برویم دفترچه امضا می‌کردیم که سلسله مراتب داشت و باید همه تأیید می‌کردند که به کجا می‌رویم. به همین دلیل ترجیح دادم دوری مسیر را تحمل کنم ولی با اعتمادی که خانواده‌ام به من داده است به خانه خودم بروم. یکی دیگر از مشکلاتمان استادان تکراری برای دروس مختلف است. مثلاً در رشته زیست‌شناسی همه دروس جانوری را یک استاد تدریس می‌کند. حتی در مدرسه هم دانش‌آموز چهار سال متوالی یک معلم را برای یک درس نمی‌پذیرد. اصولاً تعداد استادان پردیس ما محدود است. هدف دانشگاه خوب است با هدف خوبی ساخته شده ولی با محدودیت استاد و اعضای هیئت علمی روبه‌رو است.

خرمی: یکی از مشکلات ما نبودن آتلیه عکاسی بود که بالاخره با پی‌گیری‌های مدیر گروه آتلیه ایجاد شد اما باز دچار مشکل شدیم. مثلاً در ترم

هفتم که عکاسی حرفه‌ای را می‌گذرانیم، هر دو دانشجو با هم باید وارد آتلیه شوند و عکاسی کنند اما گویی اعتمادی وجود ندارد. در همه این مدت زیر ذره‌بین هستیم.

یاوری: در اینجا یکی از قوانین این است که دانشجو در هفته فقط ۴ ساعت می‌تواند بیرون از دانشگاه باشد. البته الان تا هشت‌ونیم می‌توانیم بیرون باشیم و اوضاع خیلی بهتر شده است. من اگر از این دانشگاه فارغ التحصیل شوم احساس خوشبختی خواهم کرد.

خرمی: برخی فشارها باعث شده دانشجویان دروغگو و ریاکار شوند. کیفیت غذا هم آنقدر بد است که همه مریض شده‌اند. اورژانس همیشه اینجاست.

◀ به عنوان دانشجوی این دانشگاه برای حل مشکلات چه راه حلی دارید؟

حسنی: سوال من این است که آیا مسئولان دانشگاه باور کرده‌اند که ما قرار است به عنوان معلم به کلاس درس برویم؟ آیا باور کرده‌اند که قرار است نسل بعدی را ما تربیت کنیم؟ وظیفه ما به عنوان معلم فقط تعلیم نیست، تربیت هم هست. در ایران اولین حرفی که راجع به معلمان زده می‌شود این است که «معلمان بار مالی دارند». در اخبار مربوط به معلمان وقتی کامنت‌های دیگران را می‌خوانید می‌بینید که خیلی‌ها معتقدند همین حقوق هم برای معلمان زیاد است! مسئولان آموزش و پرورش باید این جو را تغییر دهند تا همه بدانند معلم چه جایگاهی دارد. اما متأسفانه این کار انجام نمی‌گیرد و ضررش هم متوجه جامعه خواهد بود.

یاوری: خیلی‌ها معتقدند معلمان راحت‌ترین کار را دارند. اما باید در نظر داشته باشند که معلمان با میز و صندلی سر و کار ندارند. با انسان سر و کار دارند. انسان به خودی خود پیچیده است چه رسد به ما که با روح و روان دانش‌آموزان سر و کار داریم. همین دانش‌آموزان وارد جامعه خواهند شد و آینده کشور را به دست می‌گیرند. پس ما شغل خطیری داریم و باید برای ما و شغل ما احترام قائل باشند.

◀ چه چیزی به شما انگیزه حضور در کلاس درس را می‌دهد؟

حسنی: هر کس در جامعه باید سعی کند بهترین باشد و قدمی برای رشد کشور بردارد و من در این زمینه می‌توانم خدمت کنم. درست است که درآمد در آموزش و پرورش کم است، اما با همه ناملایمات، بی‌توجهی‌ها و کمبودها من نباید کم‌کاری کنم. پشت دانش‌آموزی که به مدرسه می‌آید دست‌های زخمی پدر کارگرش قرار دارد. مادرانی هستند که با کار در خانه‌های دیگران خرج مدرسه فرزند خود را می‌دهند. من وقتی از سرکلاس به خانه برمی‌گردم باید خسته‌تر از آن پدر و مادر کارگر باشم که به امید موفقیت فرزندشان تلاش می‌کنند. پس اگر در تدریس کم و کسری باشد خیانت کرده‌ام. خدمت و کمک به کسانی که آینده و سرمایه کشور هستند همه انگیزه من است که با وجودش همه سختی‌ها قابل تحمل می‌شود.

خرمی: شاید تنها انگیزه‌ای که باعث می‌شود ذوق حضور در کلاس را داشته باشم رشته تحصیلی‌ام است که واقعاً دوستش دارم و می‌خواهم هر چه زودتر تمام تجربه‌های خود و شور و اشتیاقم را با دیگران تقسیم کنم. در رشته ما معمولاً دانش‌آموزان زود وارد بازار کار می‌شوند و حاصل زحمات خود را به نمایش می‌گذارند. این زیباست که ببینی دانش‌آموزان چیزهایی را که از تو آموخته‌اند به عنوان هنرها استفاده می‌کنند.

یاوری: همیشه دوست داشتم تغییر و تحولی در نظام آموزش و پرورش‌مان داشته باشیم و آنچه را که خودمان نداشتیم، نسل‌های بعدی تجربه کنند

ویژگی‌های تدریس کارآمد

ترجمه دکتر نیره شاه‌محمدی

فرایند تدریس، به مجموعه فعالیت‌های سنجیده، منطقی و پیوسته‌ای گفته می‌شود که به منظور ارائه درس توسط معلم انجام می‌شود. توانایی‌ها و تجربیاتی که یک معلم تازه‌کار یا کم‌تجربه ضمن اجرای این فعالیت‌ها کسب می‌کند مهارت او را در امر تدریس بالا می‌برد. این فرایند شامل اجرای آزمون رفتاری برقراری ارتباط، ایجاد تمرکز، آماده‌سازی، تدریس مبحث جدید، جمع‌بندی و تعیین تکلیف و ارزشیابی می‌شود.

◀ به مهارت‌ها و توانایی‌ها و اطلاعاتی که دانش‌آموزان شما باید قبل از شروع درس جدید دارا باشند «رفتار ورودی» گفته می‌شود. برای این کار از سؤالات واگرا استفاده کنید تا از پیش دانسته‌های قبلی دانش‌آموزانتان مطمئن شوید. ضمن تدریس، با برقراری ارتباط با دانش‌آموزان به تحقق بهتر اهداف آموزشی کمک کنید، نسبت به شاگردان خود محبت داشته باشید و با احترام با آن‌ها رفتار کنید تا بر اعتمادبه‌نفس آن‌ها افزوده شود.

◀ یکی از وظایف مهم شما به عنوان معلم ایجاد تمرکز و برطرف کردن عوامل مخل در هنگام تدریس است. برای این کار می‌توانید:

- به نقش صدا و بیان خود به هنگام تدریس توجه کنید؛

- در برقراری رابطه بین افراد کلاس تنوع ایجاد کنید؛

- در صورت لزوم، و با توجه به موقعیت و تشخیص خود، چند ثانیه سکوت کنید؛

- از تمامی حواس دانش‌آموزان در تدریس خود بهره‌گیری؛

- برگه‌ای پشت در کلاس نصب کنید و روی آن بنویسید که در حال تدریس هستید تا افراد حین تدریس شما وارد کلاس نشوند.

◀ کلاس خود را برای تدریس آماده کنید تا از طریق آن ارتباطی معنادار بین تجربیات قبلی، انتظارات و نیازهای دانش‌آموزان با هدف‌های آموزشی کلاس برقرار کنید. برای این کار می‌توانید از داستان کوتاه، خواندن شعر، نمایش، عکس و غیره استفاده کنید.

◀ هنگام درس دادن پیوند بین مطالب و حجم آن‌ها را به گونه‌ای تنظیم نمایید تا دانش‌آموزان به آسانی آن‌ها را درک کنند. بهتر است در تدریس خود از ترکیبی از روش‌های تدریس استفاده کنید. ضمناً موضوع و عنوان درس را به طور مشخص برای بچه‌ها اعلام کنید، تن صدای خود را برای جلب توجه دانش‌آموزان پایین و بالا ببرید، و همان‌طور که مطالب را توضیح می‌دهید آن‌ها را روی تخته نیز بنویسید. آموزش خود را قدم به قدم روشن، ساده و موجز ارائه دهید. از حرکات بدن و تن صدا در تدریس استفاده کنید.

در هنگام تدریس خود از طرح سؤالاتی که نیاز به تفکر دارد بیشتر استفاده کنید. از داستان و حکایت برای ارتباط دادن میان مفاهیم با موقعیت‌های واقعی زندگی بهره‌گیری کنید. تصاویر و نمودارهای مناسب را برای سازماندهی مطالب در ذهن دانش‌آموز و درک بهتر آنان از قبل آماده کنید. سعی کنید در هر جلسه مطالب نو و تازه‌ای برای شاگردان خود داشته باشید، زیرا این امر موجب پویایی و بالندگی کلاس شما خواهد شد.

◀ در انتها، مطالب تدریس شده را جمع‌بندی کنید. این امر سبب می‌شود این مرحله از یادگیری به مرحله قبلی پیوند بخورد و یادگیری تسهیل شود. از دانش‌آموزان بخواهید یادداشت‌برداری کنند، زیر نکات مهم را خط بکشند، درباره مطالب آموخته شده، در گروه‌های کوچک خودشان، بحث کنند و در جلسه بعد خلاصه‌ای از آن را تهیه و به کلاس ارائه دهند.

◀ از تمرین، گزارش‌نویسی، پروژه، نمایش، کاردستی، نقاشی نیز به عنوان تکلیف استفاده کنید.

◀ ارزشیابی از دانش‌آموزان را در گروه‌های کوچک و بزرگ انجام دهید. از انواع آزمون‌های کتبی، شفاهی و عملی و سؤالات مناسب استفاده کنید تا بتوانید کیفیت آموزش و تدریس خود را ارزیابی کنید.

ضمن
تدریس، با
برقراری
ارتباط با
دانش‌آموزان
به تحقق
بهرتر اهداف
آموزشی
کمک کنید،
نسبت به
شاگردان
خود محبت
داشته باشید
و با احترام با
آن‌ها رفتار
کنید تا بر
اعتمادبه‌نفس
آن‌ها افزوده
شود

* منبع

Brenny, Kathleen, Martin, Kandace (2005) 1000 best new teacher survival secrets, Sourcebooks, Inc,

